

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА
ВИННИЧЕНКА**

Факультет природничо-географічний

Кафедра біології та методики її викладання

ПАРАЗИТОЛОГІЯ

СИЛАБУС

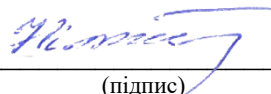
2019 – 2020 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силлабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця другого освітнього рівня (магістр) та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри біології та методики її викладання

Протокол від «28» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри (підпис) (Н.А. Калініченко)

Розробник: доктор біологічних наук, доцент, професор кафедри біології та методики її викладання Гулай О.В.

Ел. адреса: ol.gulay42@gmail.com

Графік консультацій: п'ятниця о 15⁰⁰

1. Опис навчальної дисципліни: Паразитологія

Спеціальність:	014 Середня освіта (Природничі науки)
Освітньо-професійна програма:	Середня освіта (Природничі науки)
Рівень вищої освіти:	Магістр
Форма навчання:	Денна
Курс:	1
Семестр:	2

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	варіативна
Кількість кредитів –	4
Блоків (модулів) –	2
Загальна кількість годин –	120
Тижневих годин для денної форми навчання:	3
Лекції	20 год

Практичні, семінарські	не передбачені
Лабораторні	14 год
Самостійна робота	70 год
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	не передбачене
Вид підсумкового контролю:	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті університету	http://moodle.kspu.kr.ua
Зв'язок з іншими дисциплінами.	Екологія, Популяційна біологія, Зоологія, Ботаніка, Фізіологія рослин, Фізіологія людини і тварин, Біохімія, Біофізика, Генетика з основами селекції, Теорія еволюції, Основи сільськогосподарського виробництва, Біогеографія, Хімія, Фізика Соціологія, Демографія, Географія, Математика та ін.

ЗМІСТ

Силабус.....	1
1. Опис навчальної дисципліни.....	2
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані компетентності.....	4
4. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план	7
5. Література для вивчення дисципліни.....	9
6. Політика виставлення балів. Вимоги викладача.....	10
7. Розподіл балів, які отримують студенти.....	11
8. Критерії оцінювання навчальних досягнень студента при поточному контролі знань з дисципліни.....	12

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Паразитологія» визначається метою освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки магістрів спеціальності 014 «Середня освіта (Природничі науки)», що сприяє формуванню інтегрованої динамічної комбінації знань і умінь для вивчення студентами теоретичних та методологічних засад біології відповідно до структури спеціальної фахової компетентності. Паразитологія є навчальною дисципліною робочого навчального плану підготовки магістрів спеціальності 014 «Середня освіта (Природничі науки)» (2018–2019 н.р.), розробленого для студентів, які вступали на навчання на умовах перехресного вступу, для яких встановлено додаткові вимоги в частині строків навчання та виконання додаткового навчального плану для отримання базової підготовки з фізики, і входить до циклу дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів природничих наук, фізики, хімії, біології старшої школи.

Метою навчальної дисципліни «Паразитологія» є формування у студентів знань та умінь розпізнавати основні типи життєвих циклів паразитів та вміння запобігати зараженню паразитами людини.

Завдання: навчити основним термінам, поняттям та теоретичним положенням сучасних знань з паразитології, виробити практичні навички з паразитологічних досліджень.

Завдання вивчення дисципліни:

Формування знань про особливості паразитизму як типу біотичних взаємовідносин;

Формування знань про основні систематичні групи паразитів;

Формування знань про методи паразитологічних досліджень.

Формування умінь з профілактики заражень людини основними групами паразитів.

Здатність використовувати одержані знання при здійсненні професійної діяльності, раціональному використанні природних ресурсів та охороні оточуючого середовища.

Вивчення дисципліни передбачає формування компетенцій, що відповідають рівню підготовки магістра.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

3. У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми в галузі природничої освіти, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної інформації та суперечливих вимог, що передбачає проведення досліджень та здійснення інноваційної діяльності в освіті, характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу в загальноосвітній школі;

Загальні компетентності:

– здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів, гармонійного поєднання знань з природничих наук;

- здатність до формування наукового світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури;
- здатність до прояву гнучкого мислення, до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- здатність застосовувати природничі знання, уміння та компетентності в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті;
- *емоційно-вольові якості*: впевненість у власних силах, самодисципліна, наполегливість у досягненні поставленої мети в професійній діяльності, вміння приймати рішення, вияв вольових зусиль у розв’язанні освітніх проблем; ініціативність, сміливість, принциповість в розробленні та здійсненні освітніх і наукових проектів;
- здатність до ефективної комунікації, володіння технологіями усного і писемного спілкування на різних мовах, зокрема й комп’ютерних технологій, уміння спілкуватися через *Internet*;
- здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, володіння інформаційними технологіями і критичним ставленням до соціальної інформації, яка поширюється засобами масової інформації;
- здатність дотримуватись етичних принципів як з погляду професійної доброчесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень природничих наук на соціальну сферу;
- здатність до постійного підвищення свого освітнього рівня, потреба в актуалізації і реалізації власного потенціалу, здатність самостійно здобувати знання й розвивати уміння, здатність до саморозвитку;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації, діагностування власних станів та почуттів для забезпечення ефективної та безпечної діяльності;
- здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості, вміння управляти комплексними діями або проектами.

Предметні (спеціальні фахові) компетентності:

Знання:

- знання методології системних досліджень, теоретичних методів дослідження та аналізу паразитарних систем та процесів, які відбуваються в таких системах, розуміння особливостей опису та розвитку таких систем та процесів, їхнього різноманіття, взаємодію та умови існування для розв’язання прикладних і наукових завдань;
- знання біологічних понять, законів, концепції й теорії біології (паразитологія), будови, функцій, життєдіяльності, розмноження, класифікації, походження, поширення, використання, новітніх методів дослідження живих організмів і систем усіх рівнів організації;

Уміння та здатності:

- здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів;

- здатність до моделювання явищ і процесів природи з погляду емпіричних законів і теоретичних принципів природничих наук в межах прийнятих теоретичних схем;
- уміння працювати з інформацією і знаннями з паразитології для розв’язання освітніх проблем;
- здатність робити та обґрунтовувати наукові висновки, застосовувати знання для розв’язання задач з паразитології;
- здатність використовувати комп’ютерні засоби (інформаційних пакети, прикладне програмне забезпечення тощо) для провадження ефективної освітньої діяльності – інформаційних прикладний контекст під час розв’язування задач відповідного контекстного змісту за темами курсу;

Комунікація:

- володіння основами професійної мовленнєвої культури в процесі педагогічної діяльності, використання сучасного наукового природничого мовлення в освітній діяльності;
- здатність пояснити стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення його глобальних проблем на основі глибокого розуміння сучасних проблем паразитології;
- здатність до спільного вирішення освітніх проблем у різних контекстах освітньої діяльності;
- володіння українською мовою на високому рівні та розвиток навичок спілкування іноземною мовою;
- уміння ставити запитання та проводити дискусію.

Програмними результатами навчання є:

Знання:

- володіє біологічною термінологією і номенклатурою, розуміти основні концепції, теорій та загальної структури біологічної науки;
- володіє методами сучасних природничих наук; математичними методами аналізу та опису біологічних процесів та систем;
- розуміє стратегії сталого розвитку та сутності взаємозв’язків між природним середовищем і людиною;

Когнітивні уміння і навички з предметної області:

- уміє інтегрувати методи емпіричного та теоретичного рівнів пізнання природи та розуміє можливості сучасних наукових методів пізнання природи, їхні особливості й володіє ними на рівні, необхідному для вирішення науково-дослідних завдань та проблем діяльності вчителя біології та природничих наук;

Практичні навички з предметної області:

- володіє навичками культури мислення, толерантності ведення наукових дискусій, відповідальності за результати дослідження;
- виявляє здатність обирати, використовувати раціональні алгоритми, методи, прийоми та способи складання та розв’язування задач з біології; володіння методиками навчання складати і розв’язувати задачі з біології, в тому числі інтегрованого змісту;

– виявляє здатність будувати математичні моделі явищ та процесів природи; вміння проводити біологічні дослідження, аналізувати результати, формулювати висновки;

– демонструє вміння використовувати засоби комп'ютерних технологій для розв'язування завдань з паразитології.

4. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тижні/ години	Тема, план	Форма заняття/год	Література	Самостійна робота, години	Максима льна кількість балів	Термін виконан ня
Тиж 1-17 2 акад. год.	Змістовий модуль I. Паразитологія, як наука. Методи паразитологічних досліджень. Тема 1. Історія паразитології	Лекція (2 год)	1. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с. 2. Медична біологія: Навчальний посібник до практичних занять / Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М. та ін.; За ред. Романенка О. В. – К.: Здоров'я, 2005. – 372 с.	3. Історія відкриття життєвого циклу малярійного плазмодія 4. Історія відкриття життєвих циклів трематод. 6 год.	3	
	Змістовий модуль I. Паразитологія, як наука. Методи паразитологічних досліджень. Тема 2. Методи паразитологічних досліджень	Лекція (4 год) Лабораторне заняття (2 год)	1. Быховская-Павловская И.Е. Паразитологическое исследование рыб. Л.: Из-во «Наука», 1969. 108с. 2. Дубинина Н. Паразитологическое исследование птиц. Л.: Из-во «Наука», 1971. 139с. 3. Ширанович П.И., Миронов Н.П., Фомичева А.С. Методы сбора бескрылых паразитов из нор грызунов. М.: Из-во Академии наук СССР, 1950. 12 с.	1. Методи паразитологічних досліджень птахів 2. Методи паразитологічних досліджень ссавців 12 год.	7	

			<p>4. Павловский Е.Н. Методы изучения кровососущих комаров. М.: Из-во Академии наук СССР, 1935. 176 с.</p> <p>5. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук.– Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с.</p>			
	<p>Змістовий модуль II. Характеристика основних паразитів людини Тема 3. Паразитичні протисти</p>	<p>Лекція (2 год)</p> <p>Лабораторне заняття (2 год)</p>	<p>1. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.</p> <p>2. Беклемышев В.Н. Биоценологические основы сравнительной паразитологии. М.: Из-во «Наука», 1970. 489с.</p>	<p>1. Малярійний плазмодій</p> <p>2. Паразитичні амеби</p> <p>3. Токсоплазма</p> <p>4. Трихомонади</p> <p>14 год.</p>	10	
<p>Тиж 1-16 2 акад. год.</p>	<p>Змістовий модуль II. Характеристика основних паразитів людини Тема 4. Паразитичні черви</p>	<p>Лекція (6 год)</p> <p>Лабораторне заняття (6 год)</p>	<p>1. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.</p> <p>2. http://www.vniigis.ru/menu/partnery/parazitologicheskie-ssylki-so-vsego-mira</p>	<p>1. Трематоди</p> <p>2. Стьожаки</p> <p>3. Лентеці</p> <p>4. Аскариди</p> <p>5. Філярії</p> <p>20 год.</p>	20	
	<p>Змістовий модуль II. Характеристика основних паразитів людини Тема 5. Комахи-паразити</p>	<p>Лекція (2 год)</p> <p>Лабораторне заняття (2 год)</p>	<p>1. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.</p> <p>2. Благовещенский Д.И. Методы исследования вшей. Л.: Из-во «Наука», 1972. 89 с.</p> <p>3. Рубцов И.А. Методы изучения мошек. М.: Из-во Академии наук СССР, 1956. 56с.</p>	<p>1. Блохи</p> <p>2. Воші</p> <p>3. Клопи</p> <p>4. Підшкірні оводи</p> <p>10 год</p>	10	

	Змістовий модуль II. Характеристика основних паразитів людини Тема 6. Інші паразити та переносники збудників паразитарних захворювань	Лекція (4 год) Лаборатоне заняття (2 год)	1. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с. 2. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук.– Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с. 3. http://www.parasitology.ru	1. Іксодові кліщі 2. Демодекоз 3. Коростяний кліщ 8 год	10	
--	--	---	--	--	----	--

5. Література для вивчення дисципліни.

Базова

1. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.
2. Беклемышев В.Н. Биоценологические основы сравнительной паразитологии. М.: Из-во «Наука», 1970. 489с.
3. Медична біологія: Навчальний посібник до практичних занять / Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М. та ін.; За ред. Романенка О. В. – К.: Здоров'я, 2005. – 372 с.

Допоміжна

1. Благовещенский Д.И. Методы исследования вшей. Л.: Из-во «Наука», 1972. 89 с.
2. Гусев А.В. Методика сбора и обработки материалов по моногенным паразитирующим у рыб. Л.: Из-во «Наука», 1983. 48 с.
3. Рубцов И.А. Методы изучения мошек. М.: Из-во Академии наук СССР, 1956. 56с.
4. Ширанович П.И., Миронов Н.П., Фомичева А.С. Методы сбора бескрылых паразитов из нор грызунов. М.: Из-во Академии наук СССР, 1950. 12 с.
5. Павловский Е.Н. Методы изучения кровососущих комаров. М.: Из-во Академии наук СССР, 1935. 176 с.
6. Рубцов И.А. Мермитиды. Л.: Из-во «Наука», 1978. 207с.
7. Быховская-Павловская И.Е. Паразитологическое исследование рыб. Л.: Из-во «Наука», 1969. 108с.
8. Дубинина Н. Паразитологическое исследование птиц. Л.: Из-во «Наука», 1971. 139с.

9. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук.– Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с.
10. Добровольский А.А. Частная паразитология. В 2-х т. – М.: Высшая школа, 1978.
11. Догель В. А. Общая паразитология. – Л., 1947.
12. Павловский Е. Н. Паразитология человека. – М.: Медгиз, 1951.

Інтернет ресурси:

1. <http://www.nbuu.gov.ua/>
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Україна>
3. <http://biology.krc.karelia.ru:8080/biology>
4. <http://www.zin.ru/journals/parazitologiya/>
5. <http://www.parasitology.ru>
6. <http://www.vniigis.ru/menu/partnery/parazitologicheskie-ssylki-so-vsego-mira/>

6. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного контролю (максимум 60 балів) та екзамену (максимум 40 балів). Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівня теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до змістових модулів). Він здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажанням підвищити попереднє оцінювання), організації самостійної роботи у формі опитування, виступів на лабораторних заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Метою є перевірка рівня навчальних досягнень студента під час вивчення навчального матеріалу.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до того, хто відповідає; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз аналітичної інформації; самостійне опрацювання тем; підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; використання приладів, таблиць, схем; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних

оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Критерії оцінювання усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Вимоги викладача: обов'язкове відвідування навчальних занять; активність студента під час практичних занять; своєчасне виконання завдань самостійної роботи; відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не передбачено планом заняття.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Паразитологія», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40,0	100
3,0	7,0	10,0	20,0	10,0	10,0		
10,0		50,0					

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студента при поточному контролі знань з дисципліни

«Паразитологія»

Оцінка «відмінно»

Студент вільно орієнтується в навчальному матеріалі. Чітко дає визначення основних понять курсу, може їх пояснити і наводить приклади. Знає та користується основною та додатковою літературою, що рекомендована для вивчення дисципліни. Регулярно працює з науковою періодикою. Систематично готується до аудиторних робіт, на яких поводитьься активно та дисципліновано і виконує весь обсяг завдань, самостійно робить висновки. Регулярно відвідує лекції. Вчасно і якісно опрацьовує матеріал поданий на самостійне опрацювання.

Оцінка «добре»

Студент добре орієнтується в навчальному матеріалі, чітко дає відповіді на запитання, допускає незначні помилки в формулюванні термінів, понять. Здатен відтворити матеріал лекційного та практичного курсу. Добре орієнтується в основній літературі, що рекомендована для вивчення дисципліни. Регулярно відвідує заняття, на яких поводитьься активно та дисципліновано і виконує весь обсяг завдань. Добре володіє матеріалом поданим на самостійне опрацювання.

Оцінка «задовільно»

Студент добре орієнтується лише в матеріалі лекційного курсу. Не регулярно працює з основною літературою, що рекомендована для вивчення дисципліни, не орієнтується в додатковій літературі. Не може чітко сформулювати основні визначення і поняття курсу, не наводить прикладів. У ході аудиторної роботи поводитьься пасивно, не встигає виконати протягом заняття весь обсяг необхідних завдань. Не повністю володіє матеріалом поданим на самостійне опрацювання.

Оцінка «незадовільно»

Студент погано орієнтується в навчальному матеріалі. Знання фрагментарні та несистематизовані. Не знає чи робить грубі помилки в формулюванні основних понять та визначень курсу, не здатен навести приклади. У ході аудиторної роботи робить фрагментарні записи, поводитьься пасивно, не опрацьовує всіх завдань заняття. Не опрацьовує питань поданих на самостійне опрацювання.